

KANTINEOOST GROEIMAGAZINE

KantineOost GroeiMagazine 02 — november 2012 www.5ekwartier.nl

tier 5eKwartier 5eKwartier 5eKwartier 5eKwar

'We staan aan het begin van een grote ommezwaai' > 'Als de wijk op de schop gaat, voelen mensen zich minder thuis' > 'Je moet nieuwe herinneringen maken' > 'In Parkwijk is iets moois ontstaan'

INHOUD

- 5 **Over Kantine Oost**
- 6 **Kantine Oost in cijfers**
- 7 **Over Parkwijk**
- 9 **Voorwoord**
- 10 **Aftrap**
door **Frank Suurenbroek** en
Alex Jansen
- 13 **Bewoner — Mieke Alders**
door **Jasmina Ibrahimovic**
- 15 **Stichting Ontmoet Elkaar**
— **María Hoed**
door **Jasmina Ibrahimovic**
- 19 **Woningcorporatie Ymere**
— **José van den Berg**
door **Jasmina Ibrahimovic** en
Fenneke Wekker
- 23 **5eKwartier — Titia Bouwmeester**
door **Jasmina Ibrahimovic**
- 27 **Hoe laat je olifanten dansen?**
door **Frank Suurenbroek** en
Alex Jansen
- 31 **Colofon**

▲ Nieuwe bomen voor het Haarlemse Reinaldapark ▼ Oude bomen worden hergebruikt

▲ Haarlem-Oost, aan de rand van het Reinaldapark ▼ Bewoners kweken een boom voor het nieuwe park

OVER KANTINE OOST

Sinds twee jaar werkt 5eKwartier, met haar culturele platform Kantine-Oost, in de Haarlemse wijk Parkwijk. KantineOost sluit aan bij een grote ruimtelijke verandering in deze wijk: de aanleg van het nieuwe Reinaldapark. Dit nieuwe park vormt het groene hart van Haarlem-Oost en moet gaan fungeren als een levendige groene ontmoetingsplek voor bewoners en de omringende wijken op den duur aantrekkelijker maken. Om dit park, dat een derde van de wijk beslaat, te herstructureren zijn honderden bomen gekapt en ingrijpende plannen ontwikkeld om de buurt op een hoger sociaaleconomisch plan te trekken.

Maar renovatie alleen zorgt er nog niet voor dat bewoners zich gaan verbinden aan een nieuwe plek. Het Reinaldapark moet zijn nieuwe status als groene ontmoetingsplaats nog vinden én uitstraling krijgen naar buiten toe. Daarom biedt KantineOost, terwijl het park langzaam maar gestaag gerealiseerd wordt, bewoners en wijkorganisaties de mogelijkheid naar voren te treden en zich openlijk te verhouden tot het nieuwe park. Via theater, beeldende kunst, picknicks en wijkontmoetingen krijgt het park langzaam een 'gezicht' en worden bewoners uitgenodigd hun verhaal te vertellen en talenten in te zetten om gezamenlijk een nieuwe binding te creëren met een ingrijpend veranderende omgeving.

KantineOost is een 'culturele interventie', waarmee wij doelen op een impuls van buitenaf die over een langere termijn op microniveau doordringt tot de wijk. **Een culturele impuls die bewoners activeert en motiveert om van zich te laten horen en actief deel uit te maken van veranderingen die hen aangaan.** Het proces en de (tussentijdse) resultaten staan bij culturele interventies in gelijke mate centraal.

► <http://www.5ekwartier.nl/kantineoost/documentaire-kantineoost>

KANTINE OOST IN CIJFERS

januari t/m juni 2012

MEEDOEN

Muziek

Educatie 187 kinderen
JongeBomenmars 187 kinderen
Aantal muzieklessen
22, voor kinderen
Aantal raps door kinderen 25

Beeldende kunst

Beeldende Educatielessen
13 voor kinderen
1001 Takkenproject 15 x in de wijk
en 2x op school: 100 ouderen, 200
kinderen, 80 volwassenen
Bosgeesten 25
Aantal huisjes 181
Aantal boomhutten 23

NATUUR EN GROEN

Lessen in het park 60 kinderen
Tuintjesdag 8 medewerkers

Theater

Verhalen in woonkamers 5
Aantal verhalen 23
Aantal sprookjes van kinderen 35

ONTMOETEN EN VERBINDEN

Buurtfestivals Zomerbos en Lentebos
Proeverijen – ‘de smaak van’ 10
Kwekersavond 35 volwassenen

Koks 25
Aantal hapjes 500

Zomerbos 50 ouderen
Zomerbos 400 spelende kinderen

Aantal kwekers 173
Aantal groeizinnen 151
Aantal deelnemende organisaties 22

PUBLIEK

Bezoekers Zomerbos 2.000
Lentebos (boomfeestdag)
87 kinderen, 60 bezoekers,
18 vrijwilligers

OVER PARKWIJK

BEVOLKING (01.01.2012)
Aantal inwoners 3.597
Niet westerse allachtongen 40%
Bevolkingsdichtheid
5495 per km², 2011
(heel Haarlem 5156)

LEEFTIJD (01.01.2012)
● **0 t/m 19** 848
● **20 t/m 44** 1141
● **45 t/m 64** 850
● **65 en ouder** 758

**SAMENSTELLING
HUISHOUDENS** (2011)
● **Eenpersoonshuishoudens**
45 % (Haarlem 45%)
● **Huishoudens zonder kinderen**
20 % (Haarlem 25%)
● **Huishoudens met kinderen**
35 % (Haarlem 30%)
Aantal huishoudens 1605
Gemiddelde grootte
2,1 (Haarlem 2,0)
Personen in gezinnen
1074 (01.01.2012)
Aleenstaande
2523 (01.01.2012)

ARBEID

● **Werkzame personen**
62% (van bevolking 15-64 jaar)
2008 (Haarlem 75%)
● **Bijstandsuitkeringen**
6,4% (van bevolking 18-64 jaar)
per 31-12-2011 (Haarlem 2,6%)

INKOMEN

 (2009)

Gemiddeld
22.400 euro per inkomensontvanger
(30% lager dan Haarlem)
● **Lage inkomens**
29% tot € 17.900,- (Haarlem 21%)
● **Hoge inkomens**
7% meer dan € 47.100 (Haarlem
20%)

WONEN

 (01.01.2012)

Gemiddelde woningwaarde
€ 186.988 (Haarlem 252.492)
Aantal woningen 1629
● **Huur** 20%
● **Koop** 80%

▲ Organiseren van gezamenlijke vaste momenten: Boomfeestdag ▼ Bomen verpotten tijdens Boomfeestdag

VOORWOORD

Met genoeg presenteer ik u ons tweede Groeimagazine. In een serie van vier edities willen wij onderzoeken wat de betekenis is van culturele interventies bij grootschalige stedelijke ontwikkelingen.

In ons eerste magazine richtten wij ons op de ervaringen van direct betrokkenen bij KantineOost. Deze tweede editie staat in het teken van verduurzaming. Hoe kan kennis die opgedaan wordt tijdens de uitvoering van culturele projecten in wijken, structureel bijdragen aan processen van ruimtelijke ontwikkeling?

In dit Groeimagazine laten wij verschillende personen aan het woord die, als bewoner of medewerker bij een wijkorganisatie, woningcorporatie of beleidsadviesbureau, reflecteren op processen van stedelijke ontwikkeling. Welke problemen doen zich voor? Hoe verhouden bewoners, wijkorganisaties en beleidsmakers zich in die processen tot elkaar? Welke oplossingen en nieuwe werkvormen kunnen aangedragen worden om stedelijke ontwikkelingen soepel te laten verlopen en op een eigentijdse manier vorm te geven? En welke structurele rol kunnen culturele interventies hierbij spelen?

Wij hopen met dit magazine samen met onze lezers te GROEIEN en een voorzet te geven voor een crosssectoraal debat over verduurzaming van culturele interventies in stedelijk ontwikkelingsbeleid. Ik wens u hierbij veel inspiratie en leesplezier toe!

Titia Bouwmeester — artistiek leider 5eKwartier

AFTRAP

Door Frank Suurenbroek en Alex Jansen

We staan aan het begin van een grote ommezwaai. De financiële arm-slag van gemeenten is drastisch verslechterd, terwijl het takenpakket door decentralisatie is verzaamd.

Om haar doelstellingen en taken toch te kunnen realiseren, heeft de gemeente geen andere keuze dan te gaan voor steeds wisselende coalities met partners en particuliere initiatiefnemers. Lokale ruimtelijke ordening heeft nogal eens de neiging om vooral korte termijn en projectgericht te zijn. Zicht op de verdere toekomst en het aangaan van langdurige samenwerkingen is in deze tijd essentieel. Maar, de welbekende kloof tussen overheid en burger wordt nog steeds groter. Belanghebbenden en buurtbewoners wantrouwen bijna per definitie de overheid, hun organiserend vermogen wordt steeds groter en het geheugen is uitstekend: casuïstiek van 15 jaar geleden wordt gedetailleerd gereproduceerd wanneer dat zo uitkomt.

Burgers verwachten dat stedelijke ontwikkelingen hun individuele belang bedienen. **Om structurele veranderingen te bewerkstelligen zal er op een drastisch andere manier moeten worden samengewerkt tussen de betrokken partijen.** Aan het eind van dit Groei-magazine kunt u lezen wat hierin ons voorstel is.

▲ We planten een nieuw bos ▼ Opbouw ZomerBos 2012

▲ Renovatie Reinaldapark Haarlem-Oost ▼ Beleving van het park

BEWONER — MIEKE ALDERS

Door **Jasmina Ibrahimovic**

Ik woon vanaf mijn 22ste hier aan de rand van het park, op 10 hoog, we keken er zo bovenop. Kannen vol met chocolademelk zijn hier naar beneden gegaan, vanaf het balkon met een touw. En zakken vol met lange vingers en biscuitjes... We zaten altijd in het park, 's zomers en 's winters. Als er sneeuw lag maakten we sneeuwpoppen op het ijs.

Toen de eerste plannen over de renovatie van het Reinaldapark bekend waren is er een informatiebijeenkomst voor de wijk geweest. Er werd uitgelegd hoe het nieuwe park er uit zou gaan zien en we mochten opschrijven wat onze ideeën daarover waren, wat wij mooi vonden. Dus wij alles opschrijven, maar daar is niks mee gedaan. Daar kan ik wel kwaad om worden: waarom geef je ons dan de kans om iets te zeggen?

We zijn inmiddels twee jaar verder en de renovatie is bezig, maar als ik nu uit mijn raam kijk... Het is allemaal té aangelegd. Het meest spannende van het oude park waren al die paadjes. Je wist niet waar je uitkwam als je een pad nam en die houten bruggetjes vond ik heel mooi. En nu staat er een grote, brede, betonnen brug. Dat past hier helemaal niet. Zo'n architect kan dat misschien wel mooi vinden, maar ik ben geen architect en ik vind het niet gezellig. Ik vind dat er meer bankjes moeten komen, want dat was me toch een partij gezellig vroeger; Kannetje koffie of thee mee en je kwam altijd iemand tegen als je er zat. Maar wie weet komen die bankjes nog.

Eigenlijk ben ik bang dat we weer vier jaar moeten zeuren voordat we een bankje krijgen. Dat gaat zo bij die instanties. Altijd maar wachten, wachten, wachten. Er zijn een hoop mensen teleurgesteld in hoe het nu wordt. Ik denk dat er niks anders op zit dan maar weer via de wijkraad aanvragen hoe wij het graag willen hebben.

Ja, ik weet het, ik zeur weleens. Maar dat is omdat ik iets gedaan wil krijgen. Je hoopt toch dat het nieuwe park ook weer zoveel leuke momenten zal hebben als vroeger. Je moet nieuwe herinneringen maken.

Theatermaker verzamelt verhalen uit de wijken, die worden gespeeld in het Zomerbos 2012

STICHTING ONTMOET ELKAAR — MARIA HOED

Door **Jasmina Ibrahimovic**

In 2003 ben ik met een paar andere wijkbewoners een werkgroep gestart in Parkwijk. Het was eigenlijk uit nood geboren: er waren steeds meer problemen in de wijk, steeds meer buitenlandse kinderen in de klassen, veel mensen trokken weg. We hebben toen de Nazomermarkt opgezet en het jaarlijkse Sinterklaasfeest. We vonden het belangrijk dat mensen in de wijk elkaar weer op een positieve manier tegen kwamen.

Een paar jaar later werd er vanuit de gemeente het initiatief genomen tot de zogenaamde 'wijkcontracten'. **De afspraak was dat wijkbewoners vanaf dat moment zelf zouden aangeven wat de wijk nodig heeft, en zelf projecten konden initiëren. In Parkwijk is daar iets moois uit ontstaan**, namelijk onze stichting: Stichting Ontmoet Elkaar.

Maar in 2009 werd Parkwijk uitgeroepen tot 'aandachtswijk'. Wat gebeurt er... er komen instanties de wijk in die Parkwijk als een achterstandsbuurt zien en die denken: 'wij gaan de boel hier wel even redden'. Er waren hier op een gegeven moment 22 verschillende instanties actief, in een gebied waar 1.500 gezinnen wonen. **Al die geforceerde activiteiten hebben de boel uit elkaar getrokken, in plaats van dat mensen naar elkaar toe zijn gegroeid.** Want wat zie je: allerlei projecten die heel erg doelgroep gericht zijn, al die Nederlandse cursussen! Er werd in sommige groepen ontzettend veel geld gepompt en in andere niets. En daar moesten wij dankbaar voor zijn? Tsjja, dan krijg je weerstand. Dan worden mensen boos en komen mensen tegenover elkaar te staan. En dan denk je, wat hebben we eigenlijk aan al die 'hulp'?

Zo is het ook gegaan met de renovatie van het Reinaldapark. Dat park was vroeger van iedereen. Vóór de renovatie lieten de mensen daar hun hond uit. In de zomer gingen ze barbecueën, picknicken, en dat kon opeens niet meer, de bomen werden zomaar gekapt. Hoeveel boosheid is er wel niet geweest bij de bewoners over de sanering van dat Reinaldapark... Iedereen snapte technisch gezien wel dat het nodig was, de grond was vervuild, maar niemand begreep waarom in een keer dat héle park plat moest. Het was ineens een kale vlakte. Er zijn wel bijeenkomsten georganiseerd door de gemeente, maar daar zijn niet veel mensen op af gekomen. Mensen wilden gewoon niet, ze waren er tegen.

Eigenlijk kregen we door 5eKwartier pas weer zo'n houding van 'hup, schouders eronder', en 'laten we er samen weer iets van maken'. Ze begonnen met een heel groot plan, maar dat pasten ze steeds aan aan de hand van wat ze hier aantroffen. Ze kwamen steeds bij ons checken; Hoe zou dit hier aankomen, hoe zou dit werken? En nog steeds. Ze blijven luisteren, blijven polsen en dan vallen alle puzzelstukjes in elkaar. Wij hebben nooit gevoeld dat zij dachten dat ze 'het wel even zouden doen' in Parkwijk. Dat is het verschil met andere partijen die van buitenaf komen. Ja, de kracht zit 'm in het luisteren en op het kunnen inspelen op de gevoelens die Parkwijkers hebben, die diep zitten. 5eKwartier heeft Parkwijk geholpen om het verdriet van de sanering, van die kale vlakte, te verwerken.

'Cultuur en publieke kunst vormen belangrijke participatieinstrumenten in de stedelijke vernieuwing, die de emotionele betrokkenheid van bewoners met een gebied versterken. Daarmee wordt niet alleen de lokale identiteit versterkt, maar ook de aantrekkelijkheid van het gebied voor externe investeerders en bezoekers vergroot'.

— Jan Willem Duyvendak, Hoogleraar Sociologie aan de Universiteit van Amsterdam

▲ Boomzaagwedstrijd genereert nieuwe deelnemers ▼ Boomplakken als toegangskarten

▲ Verhalen van Parkwijkers verbeeld in het park ▼ Kinderen maken hun eigen verhaal en muziek

WONINGCORPORATIE YMERE — JOSÉ VAN DEN BERG (programmamanager wijkaanpak)

Door **Jasmina Ibrahimovic** en **Fenneke Wekker**

Grote veranderingen in de wijk doen iets met je. Als de wijk op de schop gaat, voelen mensen zich minder thuis. Daarom is het belangrijk om te investeren in projecten die zich bezig houden met het 'thuisgevoel' tijdens fysieke ruimtelijke veranderingen, maar ook daarna. **Eigenlijk is ontmoeting tussen bewoners de eerste stap om te zorgen dat een wijk verbetert en dat men zich beter voelt in de wijk.** Wij investeren daarom tegelijkertijd in sociale én fysieke veranderingen.

De Taskforce Wijkaanpak van Ymere heeft onlangs gesproken over wat culturele interventies in onze wijkaanpak voor plaats kunnen hebben. We zijn van mening dat culturele interventies altijd ingebed moeten zijn in een totaalaanpak in een wijk en aan moeten sluiten bij de bewoners en een duurzaam resultaat moeten geven. Als zulke projecten leiden tot langdurige en een betere bewonersparticipatie in de wijk en bij de ontwikkelingen die er plaatsvinden, dan is dit een verbetering voor de wijk als geheel. **Voor mijn collega's die als consulent of gebiedsbeheerder werken kan een geslaagde culturele interventie bijvoorbeeld leiden tot het identificeren van sleutelfiguren en een vergroting van de kennis van de wijk en haar bewoners.**

Het kan ook uitmonden in meer samenwerking met andere wijkpartners. Dat is een meerwaarde voor het werk van Ymere. Andersom kunnen culturele projecten ook putten uit onze kennis en banden met mensen in de wijk.

Bij wijktransformaties kun je, via kunst en cultuur, het beleven van het afscheid van de oude wijk en de komst van de veranderingen 'verbeelden' en daardoor beter laten verlopen. We hadden het laatst, naar aanleiding van een bachelorscriptie van een student Sociologie, over 'sociale jalousie': inwoners van Amsterdamse volkswijken voelen zich voorbij gestreefd door 'stijgers' die in de duurdere nieuwbouwwoningen in hun wijk kunnen gaan wonen. Bewoners die dat niet kunnen, voelen dat vaak als een nederlaag. Door die processen zichtbaar te maken en een plaats te geven voor bewoners, voorkom je polarisatie en onvrede in zo'n wijk. Daarin zie ik een rol voor culturele interventies.

Wel staan we kritisch tegenover alleen maar leuke eenmalige manifestaties of een tijdelijke culturele impuls, als bewoners er daarna niet zélf verder mee kunnen.

Een voorbeeld uit Amsterdam: de Noorderparkkamer zegt de gemiddelde bewoner van de Van der Pekbuurt niets en is vooral leuk voor de hippe voorhoede uit Amsterdam. Daardoor goed voor Noord, maar je kunt dan niet meer spreken over een kruisbestuiving met onze wijkaanpak. Wij leggen dan eerder de focus bij armoedebestrijding en schuldhulpverlening of budgetcoaching, bij buurtbeheerbedrijven en werkervaringsplaatsen.

'Cruciaal voor het slagen van een culturele interventie is dat er vanaf het begin nagedacht wordt en afspraken gemaakt worden over welke rol culturele interventies krijgen in het vormgeven van het gehele stedelijke vernieuwingsproces, en hoe deze ingezet worden ter ondersteuning van de onderdelen van stedelijke vernieuwing: planning, sloop, realisatie en oplevering'.

— Sandra Trienekes,

Lector Burgerschap en Culturele Dynamiek aan de Hogeschool van Amsterdam

▲ Buurtbewoners koken en verkopen picknickgerechten in het ZomerBos

▲ Voorleven in het Zomerbos ▼ Een eigen plek in het Zomerbos

5EKWARTIER — TITIA BOUWMEESTER (Artistiek leider)

Door **Jasmina Ibrahimovic**

5eKwartier kan alléén nooit voor een verandering zorgen. Er komt pas een verandering als die gedragen wordt door bewoners, wijkorganisaties én beleidsmakers. Daarom is het ook zo belangrijk dat je je vanaf het begin verbindt en samenwerkt met een substantieel aantal mensen dat betrokken is bij de wijk.

Toen we tussen 2008 en 2010 werkten aan het project 'De Verhalenkeuken' in de Slachthuisbuurt in Haarlem, werd gelijktijdig een deel van die wijk gesloopt en een nieuw multifunctioneel buurtcentrum opgericht. Met de gemeente, woningcorporaties en wijkorganisaties hebben we toen nauw samengewerkt aan de renovatie, de inrichting en het activiteitenprogramma van De Hamelink. Doordat de gemeente en de corporaties hun prioriteiten duidelijk hadden liggen bij een goede inbedding van dit nieuwe ontmoetingscentrum in de wijk, en we op uitvoerend niveau in staat waren de krachten te bundelen, is er binnen twee jaar een bruisend centrum ontwikkeld. De Hamelink wordt nog steeds breed gedragen door bewoners en heeft hen geholpen hun nieuwe wijk te omarmen. Wat ons betreft is dit een goed voorbeeld van hoe beleid, wijkaanpak en culturele interventies samen een ingrijpende verandering in een wijk in goede banen kunnen leiden. In Parkwijk lijken die prioriteiten minder helder te liggen en hebben de renovatieplannen van het Reinaldapark in eerste instantie tot behoorlijk veel weerstand geleid.

Stedelijke ontwikkelingen in de wijk nemen jaren in beslag en zijn zo omvangrijk van schaal, dat bewoners vaak het idee hebben dat ze daar geen invloed op uit kunnen oefenen. Ik ben regelmatig bij wijkraadvergaderingen in Parkwijk geweest, waar mensen in verzet gingen tegen de gemeente of corporaties, omdat ze het idee hadden niet gekend te

zijn bij de ontwikkeling van die ingrijpende plannen. Met KantineOost spreken we bewoners aan op hun potentie om zich te gaan organiseren, samen in actie komen, onderling te gaan communiceren en zich de veranderende omgeving opnieuw eigen te maken. Na twee jaar Kantine-Oost merk je dat de veranderingsprocessen soepeler gaan verlopen en bewoners zich minder machteloos voelen.

Toch is het volkomen duidelijk dat, ook als het veranderingsproces voltooid is, deze samenwerking tussen bewoners doorgezet moet worden, om de vernieuwde wijk ook op lange termijn een prettige en leefbare plek te laten zijn voor mensen. Een plek waar men zich thuis voelt en zich mee verbonden voelt. **Het is daarom van belang dat culturele interventies overdraagbaar zijn, bewoners moeten dit initiatief zelf kunnen oppikken en doorzetten.** En ze moeten hierbij gesteund worden door gemeente, corporaties en organisaties die werkzaam zijn in de buurt. Het bos dat wij aan het kweken zijn met Parkwijkers is een voorbeeld van een project dat uiteindelijk door de buurt gedragen gaat worden. Nu zijn de jonge bomen in potten nog een theateraal en imaginair bos, waar wij culturele activiteiten organiseren samen met bewoners. Maar in 2013, als wij weg zijn uit de wijk, worden de bomen definitief door bewoners geplant in het Reinaldapark. We werken er naar toe dat bewoners en wijkorganisaties het park als ontmoetingsplek naar zich toe gaan trekken en zelf de culturele activiteiten voort zetten.

'Een park is een vehikel om een gemeenschap te creëren. Als het niets katalyseert, zal het park ook niet veel bijdragen aan een buurt'.

— **Gregory D. Squires**, Professor of Sociology and Public Policy and Public Administration aan de George Washington University

Verhalen van bewoners verhuizen van de huiskamer naar het park

▲ Basisscholen uit de wijk zijn nauw betrokken ▼ Gemeenschappelijke ervaringen markeren veranderingen

HOE LAAT JE OLIFANTEN DANSEN?

Door **Frank Suurenbroek** en **Alex Jansen**

Tijdens het opstellen van een gebiedsvisie voor de buurt Rozenprieel in Haarlem, was het voor ons snel duidelijk dat de buurtschool, die door veel 'nieuwe' bewoners vermeden werd, als voorziening essentieel was voor de toekomst van die wijk. Direct in de beginfase van de planontwikkeling stelden wij een actieve groep samen waarin niet alleen de gemeente, maar ook de school, de corporatie en een kinderdagverblijf zich gezamenlijk inzetten om de school nieuw elan te geven/positief te positioneren. De school bevindt zich door deze samenwerking inmiddels in een opwaartse spiraal en kan mogelijk uitgroeien tot een icoon voor de buurt. Misschien nog wel vóórdát de gebiedsvisie is afgerond. Dit op het eerste gezicht 'eenvoudige' voorbeeld, biedt een aantal cruciale lessen voor de manier waarop je met minder middelen, toch tot goede en structurele ruimtelijke ordening op buurt-niveau kunt komen.

De essentie van ons betoog ligt in het omklappen van de ruimtelijke ordening als lineaire activiteit, gericht op de constructie van een eindplan, naar een traject van 'lerende planning'. **Onder lerende planning verstaan wij een plantraject waarin het traject zelf minstens zo essentieel is als het uiteindelijke plan zelf.** Met het plantraject probeer je particuliere initiatieven te bewerkstelligen, zonder dat je vooraf hebt bepaald welke dat moeten zijn. Met 'lerende planning' speel je als gemeente in op drie complexe dilemma's van de huidige lokale ruimtelijke ordening:

Eén: minder geld, gelijkblijvende urgenties

De werkwijze van lerende planning dwingt de gemeenten hun overwegend interne oriëntatie te verlaten: planvorming en het traceren en activeren van mogelijke partners lopen samen op. Lerende planning draagt bij aan inzicht in de eigen rol en positionering, dwingt keuzes af, en zorgt voor gedeelde maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Twee: kloof tussen overheid en burger

Lerende planning is gericht op 'inclusiviteit' en communiceert derhalve niet vanuit een bedreigend eindbeeld, maar maakt achterliggende belangen van betrokken partners zichtbaar. Lerende planning is een bemiddelend vertaalvehikel tussen overheid en burger.

Drie: korte versus lange termijn

De systematiek van lerende planning verbindt korte en lange termijn binnen het traject van planvorming. Kansen die zich voordoen kunnen daardoor, vanwege het mogelijke effect in de toekomst, toch direct al worden aangegrepen en opgestart. Lokale ruimtelijke ordening gaat daarmee over vroeg signaleren, snel schakelen, verbinden, herkennen, inpassen én bijdragen aan een structurele ontwikkeling van de buurt.

Om lerende planning succesvol in te zetten is het van belang dat gemeenten 'laag durven te vliegen', zich verhouden tot de opgaven, partijen en differentiatie in de wijk en netwerken benutten die er reeds aanwezig zijn. Organisaties als 5eKwartier kunnen hier een belangrijke en cruciale rol in spelen. **Deze tijd vraagt om een nieuwe aanpak, dus... Aan de slag!**

► Voor het volledige artikel, zie www.5ekwartier.nl/over-ons/publicaties-lezingen

▲ KantineOost bundelt bewoners ▼ Vrijwilligers BUUV koken in het Winterbos

Educatieproject KantineOost (zomer 2012)

Colofon

Tekstbijdragen Jasmina Ibrahimovic,
Titia Bouwmeester, Frank Suurenbroek,
Alex Jansen, José van den Berg,
Fenneke Wekker

Redactie Titia Bouwmeester, Ilse van Dijk

Eindredactie Fenneke Wekker

Beeldredactie Titia Bouwmeester

Foto's Soraya Ibrahim, Nico Jankowski

Grafisch ontwerp Bas van Vuurde

Drukwerk Pantheon Drukkers

Dit magazine wordt mede mogelijk gemaakt door een extra bijdrage van Ymere. KantineOost wordt meerjarig gefinancierd door: gemeente Haarlem, Ymere, Pré Wonen, Elan Wonen, Fonds Cultuurparticipatie, Oranje Fonds en Stichting DOEN. Financiële bijdragen, groot en klein, zijn verkregen van Cultuur-Ondernemen, Prins Bernhard Cultuur Fonds, Muziekschool Kennemerland, Hogeschool In-Holland, Stichting Nationale Boomplantdag en de basisscholen. Daarnaast heeft KantineOost veel partners die in natura bijdragen.

De groeimagazines van KantineOost zijn ook te downloaden via de site. Reacties naar: ilse@5ekwartier.nl
Voor meer informatie over KantineOost en 5eKwartier www.5ekwartier.nl

KANTINEOOST GROEIMAGAZINE

KantineOost GroeiMagazine 02 — november 2012 www.5ekwartier.nl

tier 5eKwartier 5eKwartier 5eKwartier 5eKwar

Ymere

PRE

elan wonen

FONDS VOOR
CULTUUR
PARTICIPATE

STICHTING
DOEN